

MÜJDƏÇİ

Bir gün bizə beş polis məmuru gəldi. Onlar məni tutmaq üçün gəlmişdilər! Məni apardılar. Səndən ayrı düşdüm.

Ayrılıq! İnsanların həyatında ağır möhnət olan bu ayrılığı sən qabaqcadan hiss etmişdin: sövqi-təbinləmi, nədənmi bilmirəm... Ancaq hiss etmişdin...

Sən onda hələ körpə idin. Təzə-təzə dil açan bir körpə...

Yaxşı yadımdadır: mən işdən gələndə sən «ata», «ata» deyib önümə qaçar, sevincdən nə etdiyini bilməzdin. Otağın dörd tərəfinə dolanıb başın gicəllənə qədər fırlanardın. Bu zaman mən də səni qollarım arasına alıb çırpınan ürəyini sakit etməyə çalışardım.

Bir azdan sən sakit olar – bunu mən qəlbinin döyüntüsü ilə təyin edərdim – və köksümdə uyumağa başlardın...

Çox vaxt mən sənə hədiyyə gətirərdim. Sən bu hədiyyələri alanda da sevinərdin, lakin sən məni görərkən başqa cür sevinərdin, oğlum! Bu sevinc qara gözlərinə həyat verir, təzətər yanaqlarına şəfəq salar, pənbə dodaqlarını astaca tərpədər, xoş üzünü gülüş çiçəkləriylə bəzərdi. Bu sevinc kiçik qəlbinə dəryalar qədər nəşə sığdırar, bütün vücudunu titrədər. Bu sevinc mənə olan sonsuz məhəbbətinin sadəcə ifadəsiydi. Bu, ananın mənə, mənim anana olan əbədi sevgimizin tərənnümü, yoxsul evimizin qızıl dirəyiidi.

Bir axşam sən yatdıqdan sonra ananla başın üzərində durub sənin şirin mışılına qulaq asırdıq.

Anan dedi:

– Əzizim, bilmirəm bunu nə ilə izah edirəm: sən gedən kimi bu tifil bütün günü «ata», «ata» deyib səni arayır, qapı döyüldümü, sənin gəldiyini düşünüb qapı ağzına qaçır, orda səni deyil, başqasını görəndə kor-peşman geri qayıdır, yenidən səni səsləməyə başlayır. Yaşyarım körpənin həyatında bu olan iş deyil. Qorxuram uşağın başına bir iş gəlsin.

Bu, qərribə olsa da ananı sakit etməyə çalışdım. O isə:

– Yox, yox – dedi, - bu nə isə bir bədbəxtliyin... Bilirsən, qoca arvadlar deyirlər ki, bəzən uşaqlar ölümqabağı ata-anaları üçün çox şirin olmağa çalışırlar... Bəlkə bu da...

Anan sözünü qurtara bilmədi, gözləri yaşardı. Mən onun nəmli gözlərini öpdüm. O da əyilib astaca sənin gözlərindən öpdü...

Sənin hər gün məni belə aramağın bir aya qədər davam etdi. Sonra...

Sonra məni sizdən ayırdılar... Zorla ayırdılar, oğlum!..

İllər bir-birini qovur, sən böyüyürsən. Atasız böyüyürsən, oğlum! Lakin sən heç vaxt məni unutmur, həmişə, hər yerdə arayırsan. Hicran möhnətinin sənə güc gəldiyi anlarda anan imdadına çatır, min gür nəvazişlə könlünü ovundurmağa çalışır. O sənin səadətini üçün şirin yuxunu belə özünə haram edir; gündüzləri Təbriz karxanalarında işləyir, gecələri onun-bunun paltarını yuyur...

Oğlum, heç bilirsənmi, bu, ananın izzəti-nəfsinə nə qədər toxunur! Axı, o vətənimizin dağları qədər məğrur, yenilməzdir! Paltarını yuduğu ərköyün Təbriz xanımlarından onun nəyi əskikdir? Gözəlliyimi? Yox. Ağlımı? Yox. Bacarığımı? Yox!

Lakin yoxsulluğun üzü qara olsun, səni ac və çılpaq qoymamaq üçün anan bütün əzab-əziyyətlərə dözür.

Oğlum! Unutma ki, sən anan adi qadınlardan deyil. Onun barəsində eşitdiyim bir söz bilsən mənim başımı nə qədər uca eləmişdir. Bu yaxınlarda yanımıza təzə bir məhbus gətirdilər. Ananı yaxşı tanıyır. Bunu mənə o danışdı. Mən tutulanda bir neçə ay sonra bir oğlan yanına gəlib ona ərə getməsinə təklif etmişdir.

Anan həmin gənci istehzalılı nəzərlərlə süzmüş və təkəbbürlə demişdir:

– Mən yalnız namusu olan adama ərə gedə bilərəm.

Gənc özünü itirmiş halda kəkələyərək soruşmuşdur:

– Məgər mənim namusum yoxdur?

– Xeyir! Anan qətiyyətlə cavab vermişdir. – Namusu olan və vətənin azadlığı uğrunda, sən və mənim uğrumda zinadları özünə məskən edən bir fədainin arvadına belə təklif edərmisən?

Deyirlər ananın bu sözlərindən sonra həmin gənc başını əlləri arasına alıb getmiş, onu bir daha Təbrizdə görənlər görməmişdir.

Anan belə analardandır, oğlum! Onu daima sev, oxşa!

Eşitdiyimə görə sən bəzən yaşarmış qara gözlərini ananın məhzun və mənalı gözlərinə zilləyərək:

– Ana, söylə atam hardadır? – soruşarmışsan.

O zaman bu sualınla ananın da gözlərinin yaşarmasına səbəb olar, o da çox düşüncəli halda sənə cavab verərmiş:

– Soruşma, quzum, atan uzaqlardadır... Əl çatmaz, ün yetməz uzaqlarda!

Bəli, mən doğrudan da səndən çox uzaqladayam. Lakin bu uzaqlıq cisməndir, oğlum! Ruhən, qəlbən mən həmişə sənənin yanında, ürəyindəyəm!

Ancaq hicran hələ güclüdür, quzum! O, meydanda at aynadır! Qoy oynatsın!.. Oynada-oynada onu da bilsin ki, vüsalımıza az qalmışdır. Az!

Oğlum, mənim sizdən ayrılacağımı evimizdə birinci olaraq sən hiss etmişdin. İndi mənə elə gəlir ki, qayıdacağımı da birinci sən hiss edəcəksən, deyilmi? O zaman sən xoş bəxərin böyük səadətini müjdəçisi olacaqsan!

Eh, oğlum! Bilsən sənənin belə bir müjdəçi olacağını necə arzu edirəm! Bu, tək-cə mənim deyil, milyonların arzusudur!

20 yanvar, 1955; 1956